

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A babona, mint bűnszerző és bűnpártoló.

Irtó: Horváth István dr., ny. járáshíró.

A hitnek nyomában jár, mint az árnyék, a babona: vagyis az emberi léleknek az a téves felfogása, hogy valamely előtte megmagyarázhatlan eredményt, bűnt, természetfeletti titokzatos erők közreműködésének tulajdonít; holott higgadt kutatóssal «ki lehetne deríteni», hogy a mutatkozó tünemény valami természetes erőnek természetes módon kimagyarázható okozata! Babona tehát mindaz, a mi valamely élő tételes vallásban nem leli létjogát és ami valamely kor természettudományi felfogásával össze nem egyeztethető, mert valamely természeti tüneményt természetfeletti, csodás módon hajlandó kimagyarázni.

Csak röviden, futólagosan terjeszkedem ki a babona néprajzi és történeti vonatkozásaira, tüzetesebben azonban a babonának arra az okozati kapcsolatára óhajtok a cikk keretében kiterjeszkedni, amelyben az a bűntényekkel áll, részben azért, hogy a babonás néphit, számos esetben bűntények elkövetésére szolgáltat okot, részben az által, hogy a gonosztevők másokban babonás hitet kelteve, ezt csalárdságok, zsarolások elkövetésére igyekeznek gyűlölcsoztetni, részben végül azért, hogy a babonás hitet bűnpalástolás céljaira használják fel, amiknek szemléltető megismertetésére felette érdekes, valóban megtörtént bűneseteket fogok bemutatni.

A babona minden népeknél, minden korban megtalálható, kiindulva ez emberiség bölcsőkorától egész napjainkig s mint a kultúrtörténet fájdalom igazolja, a már u. n. felvilágosodott, s a természettudományok emlíni táplálkozó kor sem szabadult fel a babonáság, bűbájosság és varázslat lenyűgöző béklyóiból! A babona őshazájául talán Chaldeát (egy kisázsiai őskori tartomány) tekinthetjük, hol a papok az u. n. magusok kultiválták a varázslatot az u. n. mágiát! Onnan terjedt tovább nyugat felé a zsidókhoz, egyiptomiakhoz, görögökhöz s rómaiakhoz; mely utóbbiaknál az augurok a madarak röptéből és az áldozati állatok beleiből jósoltak. A középkorban azután a kereszténység kehelében újabb formái fejlődtek a babonának, egyrészt az u. n.

istenítéletek, (ordálék) másrészt a hoszorkányhit képeiben.

Az istenítéletek a középkori igazságszolgáltatás egyik megjelenési formáját képezték és azon a vallásos hit szülte feltevésen alapultak, hogy az istenség az ártatlanságot megvédi és közvetlen beavatkozásával tanubizonyosságot szolgáltat a vizsgálat tárgyát képező ügyben a vádlott bűnössége vagy ártatlansága mellett. Fő formái voltak a tűzpróba, a vízpróba és az u. n. perdöntő párbaj.

A vízpróba abból az alapfeltevésből indult ki, hogy a (szentelt) víz nem fogadja be magába a bűnös embert, hanem kilöki magából, következésképp az nem is merül el benne, hanem uszni fog a felszínen; mert a bűnös embert az istenség könnyűnek találja. Ez a próba abban állott, hogy összekötözött kézzel s lábbal folyó vízbe dobták; ha elmerült, úgy ártatlannak tekintették, ha ellenben uszott, bűnösnek tartották.

Ezt a próbát a későbbi századokban a «hoszorkányokkal» szemben is alkalmazták, s a melyik a vízben el nem merült: az mint tizenhárom-próbás hoszorkány el nem került a kegyetlen máglyahalált.

A vízpróba egy másik neve abban állott, hogy egy forró vízzel telt medenczéből gyűrűt vagy követ kellett a vádlottnak pusztá kézzel kiemelnie; ha megsérült, ez bűnösségének volt a jele, ellenkező esetben pedig ártatlannak tartották.

A tűzpróba értelmében a vádlottnak mezitláb égő szénparázson vagy kilencz tüzesített ekén kellett keresztül baladnia vagy pedig tüzön kellett egy szál ingben átmennie, mely alkalommal az inget viasszal vonták be. Ha a tüztől sértetlenül mpradt, ez az ártatlanságának bizonyossága volt!

Gyakorlatban volt még a szentelt kenyér vagy sajt próbája, mely szerint egy falat kenyeret vagy sajtot adtak a vádlott szájába elátkozó szitkok kíséretében; az ki a falatot minden nehézség nélkül rögtön le birta nyelni s utána se fájdalmat nem érzett se betegségbe nem esett: a büntetés alól felmentetett.

A perdöntő párbaj értelmében a vádlott vagy saját személyében, vagy helyettes által papi asistentin mellett páros viadalt vitt egy ellenféllel; ha a párbajban le-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétel és bocsátás. — Árjegyzék minden hangszerről külön kúldetik.

győzték, bűnös számba ment, ha győztes lett; mint ártatlant felmentették! E babonás intézménynek maradványa a napjainkig fennálló párbajozási mánia!

Egy érdekes válfaja az istenítéletnek az u. n. tetemrevadás, (amelyet Arany János hasznoló című költeményében oly szépen megörökített) mely a gyilkos kinyomozása végett vettelt alkalmazásba s mely abban állt, hogy a gyilkossággal gyanúsított egyént a meggyilkolt kitéritett holttestéhez vezették, s vele a hullát, nevezetesen a sebhelyeket megérintették. Ha a sebhelyekből az érintés nyomán vér curgott ki, vagy az áldozat szájából véres hab áradt, avagy ha a holttest az érintésre megmozdult (!!!): a gyanúsítottat tekintették a gyilkosnak és gyilkosságért büntették. Megemlítendő még az u. n. keresztpróba, melynél a vádlottat és a vádlót előre vagy oldalra kinyújtott karral egy keresztfa tövébe állították s a kinek karja először kezdett remegni vagy lebanyatlott azt büntették meg!

Mindezek a "próbák" mutatják, hogy ama kor igazságszolgáltatása a legsötétebb babona jegyében állott és három-négy századon át ártatlan emberek ezreit szolgáltatva ki a böhér kezének.

Jámbor Lajostól kezdve a német római császárok és a pápák is tehetetlenek voltak e babonával szemben és annak kiirtására irányuló küzdelmeik hosszú ideig teljesen meddők maradtak, míg végtére is a 14. és 15. században e borzasztó babonaság erjedésnek indult és az istentiszteletek helyébe lépett az u. n. "tisztelő eskü", mely szerint a vádlottnak meg kellett esküdnie arra, hogy a terhére rótt bűncselekményt el nem követte, ami — minden helytelensége mellett — mégis nagy haladást képezett az "ordálék" barbár kegyetlenségeivel szemben!

A babonaság azonban ezzel nem szűnt meg, hanem még rettenetesebb formában feleledt a boszorkányhít képében, mely egész a 18. századig valóságos orgiákat űlt. Ennek csillapultával pedig a 19. században egész napjainkig valamivel szelidebb alakot vett fel a spiritizmus formájában, mely abban a téves felfogásban lelő létalapját, hogy az ember képes az elhaltak szellemeivel érintkezésben állni s e révén pillantást vetni a jövő titkaiba!

Legújabbban pedig lábra kezd kapni a spiritizmus mellett a telepathia (távérzés), mely azon abban a tévhitben gyökerezik, hogy az ember távollévő hozzátartozóit, szeretettjeit érő baleseteket, s általában távoli eseményeket megérezni képes. A babona tehát fennmaradt napjainkig lényegében, csakis a külső megjelenési formái módosultak.

A babonának következményekben legrettenetesebb formája azonban mégis a "boszorkányhít" volt, mely a 13. század végétől a 18. század derekáig virágzott és

száz- meg százezer ártatlan ember máglyahalálát eredményezte rendszeres igazságszolgáltatási formák mellett, melyet "inquisitio"-nak ismer a történet. A "boszorkánybabona" a keresztényhit borzasztó kinövése, mely abból a babonás meggyőződésből vezeti le családfáját, hogy az emberek képesek az ördöggel és az ördöggel és cimboráival természet feletti szövetségre lépni s ennek a szövetségnek eredményeként emberek és állatok egészségében és terményekben károkat okozni.

Ezt az örvongó babonát az "ördöggel" rendszerbe foglalták bele, mely ezután a boszorkányperek révén az emberiséget mintegy négy századon keresztül lenyűgözve tartotta és az u. n. "kínvallatás" segítségével ártatlan asszonyok, sőt gyermekekből is oly tettek bevallását erőszakolta ki, melyeket soba el nem követtek. Németországban 1756-ban Landsbutban történt az utolsó boszorkány kivégzés, hazánkban pedig Dugonics György költőnk édes anyja volt állítólag az utolsó áldozata e borzasztó babonás hitnek, a kit 1753-ban égettek meg Szeged piacán mint boszorkányt.

Mária Terézia 1766-ban kelt rendeletével megszüntette ugyan a boszorkányok bírósági felelősségre vonását, de a boszorkányokban való hit a babonás néphiedelem védőszárnyai alatt még tovább is fenntartotta magát nemcsak nálunk, de Francia- és Németországban is s hogy még a 20. században is vannak e régi babonás hitnek követői, azt az alábbi biteles bírósági iratok alapján közlendő esettel fogom beigazolni!

Érdeklődésünket e helyütt elsősorban a babonaságnak azon megnyilatkozásai kötik le, a melyek valamelyes büntetőjogi vonatkozással bírnak, vagyis, amelyek bűncselekmények elkövetése vagy elpalástolása körül játszanak szerepet.

Ezeket három csoportba osztanám azon szerep szerint, melyet a babona büntetőjogi szempontból játszik, u. m. bűnpártoló, bűnszerző és bűnszolgáltató babona. A hivatalos, iparüzemi bűnösök, gonosztevők közt ugyanis a babonaság igen nagy elterjedtségnek örvend s bizonyos tárgyaknak, szereknek nagy jelentőséget tulajdonítanak gonosz terveik végrehajtásánál és sikerességük körüli! A szakszerű büntetések hivatkoznak Thismas-ra, a jobboldali latorra, aki rabló létére mégis a mennyországba jutott.

Bűnpártoló babonának nevezem el azokat a varázseszközöket, melyek célja az elkövetett bűntény felderítésének, a tettes kinyomozásának meggyőztetése. Ide sorolom pl. azt a babonás tolvajhítet, hogy a hóhér kötele, melylyel valakit kivégeztek, vagy az öngyilkosság elkövetésénél használt kötél szerencsét hoz tolvajlasi vállalkozásukra és egyúttal a lopás felfedezését is meghiusítja.

Továbbá az a babonás felfogás, hogy oly betörő szer-

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer háláirat és orvosi vélemény szerint: biztos hatású házászer. — Eredeti üveg ára háború idejére 3-30 kor.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerlárá, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

A Capitolium Washingtonban, a hol a szenátus ülészik.

szám, melyet a Szűz Mária képe előtt égő örökmézes olajába mártottak, minden zárt képes felnyitni. Vadorzokat és esemépszokat a szász-esel határon elterjedt babona szerint — egy üvegese *lopott szentelt viz* birtoka lövés és szurás ellen mentesít!

Hisz Masolino, a hírhedt olasz brigento is állandóan egy kis üveg szentelt vizet hordott magánál, melytől elfogatásakor sem akart megválni. A huzulok közt elterjedt babona szerint egy kivégzett ember kislába uja is a lopás sikerét előmozdítja s a tettes kinyomozását meggátolja.

Az olaszok közt elterjedt babona szerint ártatlan esecsemők vére a kinskeresésnél jó szolgálatot tesz és feltétlenül nyomra vezet!

Igen elterjedt hit továbbá az is, hogy ha a büntettes szentelt ostyát vagy stólat (papi váltszalag) hord magánál: minden hatósági nyomozással szemben biztosítva van!

A cigányok közt el van terjedve az a babonás meggyőződés, hogy a gyilkos tettének kiderítését és a tettes kinyomozását megakadályozhatja azáltal, ha egy álló esztendeig magán hordja azt az inget, melyben a gyilkosságot elkövette!

Bűnszerző babonának tekintem azt, midőn bizonyos babonás térből szolgáltatja a közvetlen okot, valamely bűncselekmény elkövetésére. Szinte hihetetlen volna, ha porlepte akták hitelessége nem bizonyítaná, hogy még napjainkban is — melyet a félvilágodottság korának csufolnak — fordulnak elő bűnesetek, úgy a vagyon, mint az emberi élet ellen, melyekben a legsötétebb babona képezi a tett elkövetésének közvetlen indító okát.

Ennek igazolására két, nem is oly régen (1904-ben és 1896-ban) a kultura magaslatán lévő Németországban elkövetett bűnesetet közlök rövid vázlatban, melyek egyike babonából elkövetett lopást, a másik pedig épen-séggel babona okozta gyilkosságot tárgyal; a harmadik eset pedig egy babonás hitből elkövetett sirbontásról szól.

Baden nagyhercezségben 1896-ban egy Werneth Ferencz nevű földmives gazda azzal a váddal terhelten állott a freiburgi bíróság előtt, hogy előre megfontolt szándékkal megölte Gerber Eufrozinát, a ki nagypai nagynénje volt. Az öregasszonyt 1896. júl. 6-áról 7-ére virradó éjjel ágyában megfojtva találták. Az unoka-öcsését s vele együtt apját és nejét gyanúsították a tett elkövetésével, mert köztudomású volt róluk a faluban, hogy haragban, ellenséges viszonyban állottak a meggyilkolttal.

Míthogy az áldozat értékeiből, holmijából semmi sem hiányzott, rablógyilkosság gyanuja ki volt zárva

s a gyilkosság oka csak személyi motivumokra volt visszavezethető. A faluban a meggyilkolt öregasszony általában boszorkány hírében állott és épen a rokonsága volt az, mely az öregasszony boszorkány mivoltát lépten nyomon híresztelte és ezen a czimen vele minden érintkezést is megszakított! A vádlott eleinte tagadta bűnösségét s általában a boszorkányokba való hitet, s különösen a meggyilkolt boszorkány voltáról való meggyőződését. Míthogy azonban számos tanu igazolta, hogy a gyilkos és hozzátartozói a megfojtott öregasszonyt azzal vádolták, hogy bűbájossággal és boszorkánysággal megrontja háziállataikat, tehenüket s baromfiaikat, sőt őket magukat is boszorkányi bűvészzel betegké tette, a minek folytán vele minden összeköttetést megszakítottak sőt a vele való találkozást is óvatosan kerülték: végre a vádlott Werneth Ferencz töredelmesen megvallotta, hogy azért tette el láb alól gyűlölt nagypai nagynénjét, hogy ez által önmagát és hozzátartozóit ennek a félelmetes boszorkánynak kárhozatos befolyásától megszabadítsa. A tettes ugyanis epilepsiában (magyarul annyi mint eskór, vagy nehezékség, népiesen nyavalyatörés) szenvedett s ezt a súlyos betegségét valamint egy másik néjének hysteriás idegbaját kizárólag a meggyilkolt boszorkányi mesterkedésének tulajdonította. Saját beismerő vallomása szerint az utolsó nyavalyatörés állapot néhány nappal nagynénje meggyilkolása előtt mutatkozott rajta: s különösen hangsúlyozta, hogy a «boszorkány» megfojtása óta kinos betegsége többé nem mutatkozik rajta, a mi szerinte nyomatékos bizonyosságát képezi azon feltevése helyességének, hogy meggyilkolt nagynénje volt bajának egyedüli oka! Az esküdtszék enyhítő körülmények betudásával csak emberölésben mondta ki bűnösnek (holott bizonyosságok voltak a mellett, hogy tettere már régebben készült, tehát előre megfontolt szándékkal cselekedett) s ezért tíz évi fegyházra ítélte s nyolcz évi rabság után feltételeesen szabadlábra helyezte.

Egy másik, a Pitaval gyűjtemény IV. kötetében leközölt esetben a babona lopás elkövetésére szolgáltatott indokot.

Ugyanis 1904-ben május 2-án a ratibori büntető bíróság Ziegler Franciskát vonta felelősségre lopás büntette czimén, elkövetve az által, hogy a rybniki plebánia templomból egy, körülbelül két márka értékű stólat (papi váltszalag) jogtalan eltulajdonítási szándékkal eltulajdonított. A dolog akként került napfényre, hogy nevezett 1904 január 8-án a bíróság egy másik lopás miatt egy évi fogházbüntetésre ítélte. Néhány nap múlva a fogházfelügyelő ruháit megmozdítva, egy stólat talált azokba bevarrva. Ennek honnan származásáról kérdőre vonatván, Zieglerné azt adta elő, hogy

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen
Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapestén, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kéréndő.

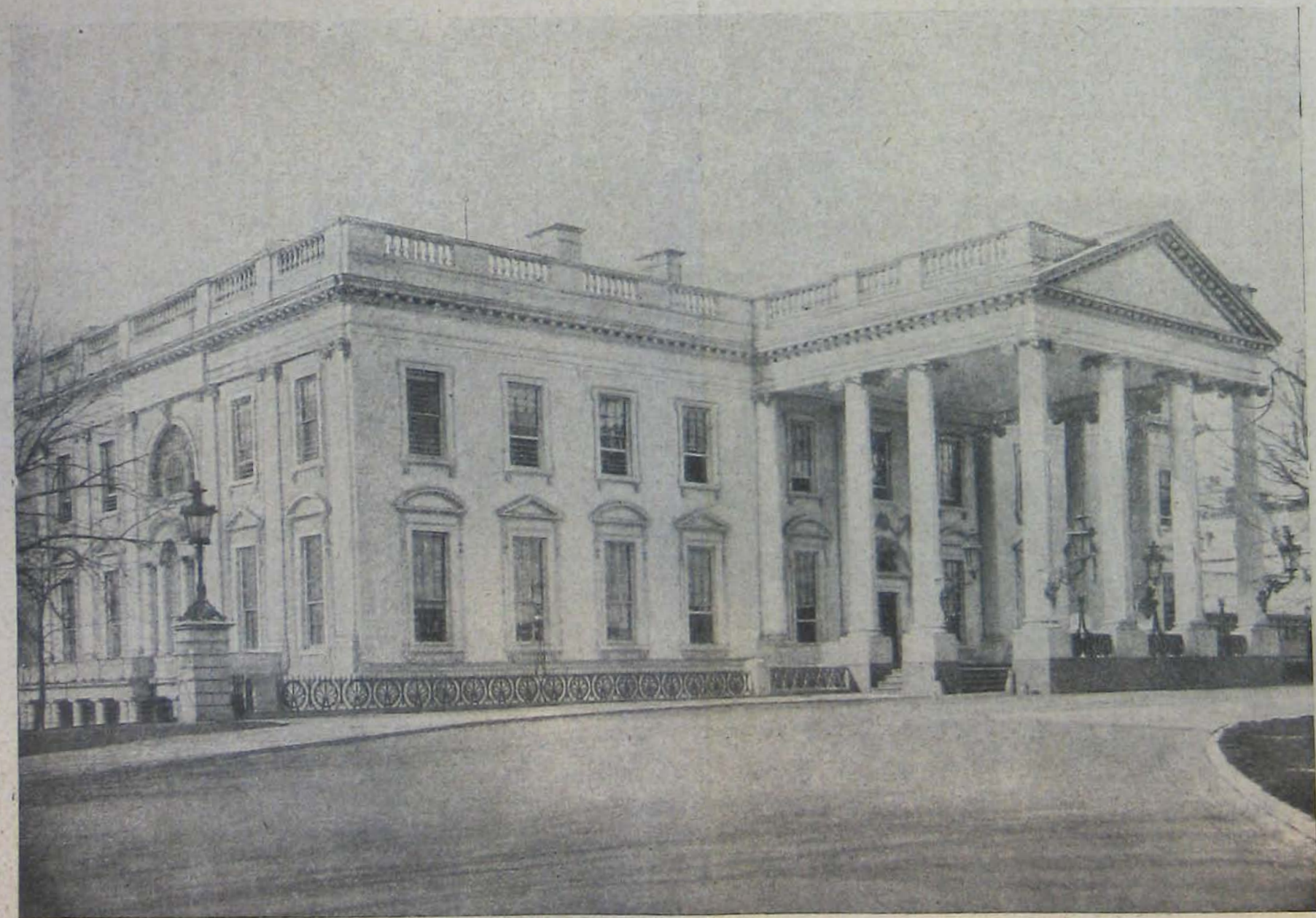
HARMONIKA

10-12-15-20 korona
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legén. azéi dramszerkezettel

A Fehér Ház, az elnök lakása Washingtonban.

letartóztatása előtt néhány nappal egy előtte ismeretlen nő jelent meg lakásán s egy stólát adott át neki, melyről az állította, hogy a plébánostól kapta kölcsön. Az ismeretlen asszony állítólag azért adta neki a kérdéses stólát, hogy ennek birtoklása őt minden bírósági elítéléssel szemben biztosítja.

A plébános tanukép kikallgattatván, a stólában felismerte az ő egyháza tulajdonát, de kijelentette, hogy soha seukinek ily tárgyat kölcsönbe nem adott, hanem azt valószínűleg a templomban álló gyóntatószékből vagy a sekrestyéből lophatta el valaki. Ezekből nyilvánvaló volt Zieglerné előadásának valótlansága s kétségtelennek volt elfogadható, hogy a stólát a vádlott tulajdonította el jogtalanul, vagyis ő maga lopta. Ezen tetteért — minthogy templomi szentelt tárgyra vonatkozott s így minősített lopás forgott fenn — másfélévi fogházbüntetést mért rá a törvényszék.

Az eset annyiban érdekelhet, mert a tett körülményei kétségtelenné teszik, hogy itt a lopás elkövetésére tisztán és kizárólag a vádlott babonás felfogása szolgáltatja a rugót! Ugyanis tekintve egyfelől a lopott tárgy csekély értékét, nehezen értékesíthető voltát, és azt a körülményt, hogy ruhájába bevarrta, nyilvánvaló, hogy nem anyagi haszon szerzése végett, hanem csakis kizárólag babonás célzattal követte el a lopást. Összefügg ez azzal a népies babonás felfogással, hogy egy felszentelt stóla (papi vászsalag) vagy szent ostya a büntetést minden hatósági üldözés elől megoltalmazza és a tárgy birtokosát a kinyomozás ellen feltétlenül biztosítja! A harmadik csoportba foglalom a bűncselekményeknek azon eseteit, a midőn a babona nem képezi ugyan a bűntény elkövetésének közvetlen indító okát, rugóját, vagyis a babona nem a büntetőben hat mint bűnszerző tényező, hanem a mikor a babonaság a bűncselekmény elkövetésénél csak mint eszköz működik közre!

Értem ez alatt az olyan bűneseteket, a melyeknél a tettes felhasználja a másoknál már meglévő babonás érzületet és hajlamot, vagy fondorlatosan igyekszik benők ezt a babonás érzületet felkelteni s megerősíteni, hogy ezt az ő megkárúsításukkal saját hasznára fordítsa. Egy ilyen felette érdekes és tanulságos esetet, melyben a tettes áldozatát babonás mediumnak használta fel, hogy ez által tévedésbe ejtve megkárósítsa s magának jogtalan hasznát szerezzen, szóval midőn babonás machinációkkal csalót követett el, találunk a már említett bűnyűjteményben. (Der Pitaval der Gegenwart. IV. k.) Dióhéjba foglalva az esetet a következőkben ismertetem: S. Miksa és neje Terézia, Wolf Jeromos közvetítésével megváltak egy ingatlan birtokot és ezt a nevezeti közvetítő ügynöknek évi 1000 márká baszon bérösszegért bérbe adták. A bérő ügynök any-

jával, feleségével, fivérével és nővérének törvénytelen lányával azonnal a birtokra költözött, de annak megmivelésével nem igen törődött s minthogy egyéb ügynöki keresete is igen gyéren folyt, már kezdetben sem volt képes a baszonbérösszeget megfizetni s így attól tarthatott, hogy a bérlethől sommásan elmozdítják. Hogy ennek az eshetőségnek elejét vegye, eszelte ki az alábbi stratégiát: 1905-ben a faluban és környékén azt hirszteltette, hogy a bérelt birtok meg van babonázva, és szellemek s kísértetek tanyáznak rajta.

Bemutatta a parasztoknak, hogy ágy, asztal, székek, ruhadarabok s egyéb háztartási eszközök az emeletről a földszintre kerülnek egész érthetetlen, megmagyarázhatatlan módon, zárt ajtók felpattantak, szóval valóságos boszorkánytánczot járt az egész házi berendezés. Mindez csak titokzatos szellemek, bazajáró lelkek bűvös munkája lehetett. A babonás biszékeny falusi nép persze a nagybérőnek nem igen mert ellent mondani s talán el is hitte e meseországba illő csodás dolgokat a 20. század elején!

Midőn ilykép a környéket már-már meggyőzte a birtok meghűvölt voltáról, a bérbeadó házaspárt is értesítette ezen állapotról s meghívta, hogy személyesen szerezzenek a mondottak valódiságáról meggyőződést. Sch... Sz. a bérbeadó, már évek óta bérbe volt s szobáját el nem hagyhatta; felesége azonban eleget téve a megbívásnak, személyesen akart meggyőződni az előadottak hazug voltáról.

Sch.-né asszony, a ki igen józanul gondolkodó, tevékeny, gyakorlatias és a vallás ígéivel szemben eddig teljesen közömbös volt, már az első látogatás után nagy lelki átalakuláson ment keresztül; A csalárd bérő Wolf Jeromos fent elsorolt hozzátartozóinak szíves közreműködésével ugyanis valóságos spiritiszta seance-ot rendeztetett számára. Megjelent ugyanis többek közt egy «Ödön» nevezetű háziszellem; továbbá egy «Flórián» nevű ördögös szellem, a ki ugatott, végül szent. Ferencz, szent. Benedek és szent. Jeromos. A szellemek kijelentései mind arra céloztak, hogy csak bőséges jócselekedetek gyakorlásával munkálhatja lelke üdvét s juthat be a mennyek országába!

Az addig felette talkarékos, sőt farkas és fősvény természetű nő ezentúl bőségesen adakozóvá vált és méltéken felül költelezett bevásárlásokra, de nem a maga, hanem a szellemek számára. Magától értetődik, hogy mindezen ajándékoknak, melyek értéke 1000 márkát meghaladott, a csalárd Wolf Jeromos és hozzátartozói látták hasznát. S-né minden ilyen látogatás után nagy lelki izgalomban tört vissza s könnyezve mondta, hogy a szellemek révén ismerkedett meg a mennyország szépségeivel és a pokol borzalmaival s hogy a szellemek egyenes parancsára kell neki jól cselekednie, különben

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

***** Zsótér-bertárs, Városháza mellett. (Rákóczi lovasszobrával szemben.) *****

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. Csendőrségi díszvarrógépek. Világhírű tunékküli pathéfonok. Világhírű tusa gramofonok. Lemez újdonságok, kerékpár felszerelési cikkek, gumik, villamos zseblámpák és elemek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjlan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

nem jut a mennyekbe! De nem elégedve meg az így apránként kicsalt ajándékkal — s látva, hogy S.-né mily fogékonyvá vált a szellemek tanításaival szemben — Wolf egy végleges nagy akcióra készült! Bebeszélte ugyanis az agyongyötört asszonynak, hogy neki t. i. a bérlőnek 10,000 márka körüli kára származott abból, hogy a bérelt birtok meg van habonázva s elhitette vele, hogy a szellemek jó cselekedet számba vennék, ha S.-né ezt a kárt neki megtértené! A folytonos szuggeszciók behatása alatt teljesen megtört asszony erre hajlandóságot mutatott s Wolffal közölte erre való készségét, ha Wolf neki utbaigazítást ad a szükséges tőke előteremtésére! Wolf erre megszólaltatta S.-né egyik zsenge korban elhalt Róza nevű leányának szellemét, a ki azt üzent, hogy S.-né férjének 90,000 márka letétéből engedményeztessen 12,000 márkát Wolf javára. S.-né ezt közjegyző közbenjöttével meg is tette. A rutul törbe esalt s hecsapott asszony 1906 tavaszán a „spiritisztikus szellemidézősek” következtében súlyos idegbajba esett, mely hova tovább agybántalomma fajult, melynek ugyanaz év őszén áldozatul esett s meghalt. E gyászos kimenetelért csak szerény elégtételt szolgáltatott a bíróság azzal, hogy Wolf Jeromost csalás büntetéseért öt évi fegyházra, a csalárdságban közreműködött családtagjait pedig szintén több évi fogházbüntetésre ítélte.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Hogyan szerzi Anglia a municziót.

Az amerikai gyároskirályok számát a világháború megszorította Pierre Samuel Dupontnal. Ő a löpor király. De rengeteg vagyonának alapját nem ő maga vetette meg, mint Amerika petróleum-, réz-, ezüst- és emberbőr királyai, hanem az ősei. Delaware állam Wilmington nevű helységében ma is áll még az a szerény kis löpormalom, melyet 1802-ben épített a nemoursi (Franciaország) Pierre Samuel Dupont.

Az amerikai Dupont-ok ez elseje előkelő királypárti államférfi volt, kit a nagy forradalom előzőtt hazájából. Hatalmas vagyonát a köztársaság elkobozta, úgy hogy Amerikában elülről kellett kezdenie életét. Löpormalmokat épített. A malmok máig az ő családjáé, csak hogy persze fejlődtek és bővültek közben.

A világháború azután egyszerre nagyra nevelte őket. Mig 1814-ben 5.600,000 dollárra rugott a Dupont-gyárak tiszta jövedelme, 1915-ben már 57.800,000 dollár volt a jövedelmük: egy év alatt több mint 1000 százalékkal nőtt meg. Ugyanakkor 5300 telekről 62,128 fönyire szaporodott a gyárak munkástömege. Az új gyártelepeket úgy sebtiben építették meg, s nem egészen három hónap leforgása alatt 20,000 ember befogadására alkalmas barakokat ücsoltak össze.

A háború előidézte konjunkturát Amerikában senki sem tudta úgy kiaknázni, mint Pierre Samuel Du-

pont; még Mister Schwab, az aczélkirály sem. Hatvan-nyolcz gyára közül legalább kettő naponként fél millió fontnál nagyobb súlyu robbantóanyagot termel. Dupont naponként egy-egy millió dollár ára municziót rak hajóra.

A löporkirály még csak 44 éves. A háború első hónapjaiban rendszeres munkával leteperte minden konkurensét. Abból az egy milliárd dollár ára hadiszerből, melyet az Egyesült-Államok évenként az ententenak szállítanak, Dupont szolgáltatja a túlnyomó részt.

*

Sir Arthur Conan Doyle így írja le a „Daily Chronicle”-ban Anglia legnagyobb municziógyártó telepét, mely a háború közben keletkezett:

— Talán a legcsodálatosabb helye a világnak. Még nem egészen egy évvel ezelőtt, még 1915 szeptemberében óriási láp került el azon a tengermenti terepen. A municziós miniszter azért vetett rá szemet, mert kitűnő összeköttetése volt vízen is, vasuton is a vas- és kőszéntermelő központokkal. Legfőkébb ha Nyugat-Amerika látott olyan egy-kettőre a semmiből várost emelkedni. A kilencz mérföld hosszú és másfél mérföld szélességű óriási építőterepen 25,000-nél több ember dolgozik. Legnagyobb részük még építőmunkás, mert mindenekelőtt magát a várost kell megteremteni. Csaknem felük azonban máris municziókészítő munkás, kik utóbb általában ott fognak lakni.

A municziós munkások — és ez is csoda — egytől-egyig lányok. Még nincson valamennyi a helyén, nem sokára azonban 12,000 lesz a számuk. A város közepén a közigazgatás épülete, a távbeszélő állomás, a kórház, a mozgóképes színház és egy sereg bolt. Ebből a központból sugarak adakjában ágaznak szét a nyílgyenges házcsorok, melyekben penzió-rendszer szerint élnek a fiatal lányok és asszonyok. A város közepén lakik a munkássereg; a munka a város északi és déli részében folyik. Ott van a rengeteg salétromsavgyár, tőle jobbkézre a még nagyobb kénsavgyár, a melynek termelése akkora, mint Anglia valamennyi kénsavgyaráé. Mellette van a nyersagyapotrákár, azután a glicerinfinomító, az éter- és alkohol-desztilláló intézet, végül a gyár, melyben a lögyapot készül.

A kész terméket innen tábori vasuton egy szomszédos dombra, a nitroglicerindombra viszik. Ott gyúrák össze a lögyapotot liczerinrel. Nagyon veszedelmes munka ez. A legcsakélyebb hőfejlődés rettenetes robbanást okozna.

A város tulsó felében vannak azok a műhelyek, melyekben a töltést végzik és a kész gumátokat gyártják. Hogy a mai municziófogasztásunk mekkora, arról a laikusnak sejtelve símosen. De Hindenburgot sohasem varjúk meg, ha előbb Kruppot meg nem vertük. És ebben társadoznak Anglia anyái és leányai. Le a kalapot az angol nő előtt! Mostantól fogva magam is a nők választói jogú követelő harsogósk közö állok.

KÉPEINKHEZ.

Washingtoni képek.

Az a két épület, a melyet a jelen számunkban közölt képeken bemutatunk, monumentálisán és nemzeti jelentőségén kívül egyébként alig érdekelhetett bennünket eddig. Pár hét óta azonban a háború szempontjából is érdekes jelentősége lett a washingtoni Capitóliumnak és az Egyesült Államok elnöke Fehér ház nevezetű ugranottani lakásának, amennyiben ebben a két épületben született meg az a világot meglepő határozat, hogy a háborút folytatni kell és hogy az Egyesült Államok is ellenségeink sorában foglaljanak helyet.

Amint tudjuk, az Egyesült Államok a háború kezdete óta a semlegesség álláspontján állott. Ez a semlegesség azonban csak színlegesnek volt tekinthető, vagy hogy háborús műnyelven nevezzük: irántunk közömbös. ellenségeink iránt pedig jóindulatu semlegesség volt, amennyiben az ottani milliárdosok a mit csak ipari és technikai szempontból tehettek, jó pénzért ugyan, de mindent megadtak ellenségeinknek, míg a mi irántunk való amerikai barátság csupán abban merült ki, hogy a köztünk és ellenségeink között felvetődött kérdések közvetítését és tisztázását az Egyesült Államok elnöke magára vállalta s e minőségében pár éven át úgy tetszelgett a világ előtt, mintha csakis egyedül Ő, a washingtoni Fehér ház lakója, lehetne ama bizonyos fehér galamb, a melyet a béke olajágával kezében már hosszú hónapok óta vár a háború által sújtott országok lakossága.

Az Egyesült Államok elnöke és szenátusa elég hosszú ideig tudta leplezni ezt a kétszínű játékot és csak akkor derült ki, hogy nemcsak gazdaságilag, hanem teljes érzésükkel ellenségeinkhez buztak, mikor a munició és egyéb hadszükségletek szállításának beszüntetését célzó kiméltelen buvárbajó harczt megkezdtek. Ez a színvallás azután német szövetségesünk elleni hadüzenetben nyert kifejezést a mire a szövetséges együttérzést minden tekintetben feltüntető módon válaszoltunk mi a többi szövetségesünkkel együtt, mikor mindannyian hadi állapotban levőknek tekintettük magunkat az Egyesült Államokkal és ezt nem is késtünk tudomására adni.

Nem hisszük, hogy a Capitólium és a Fehér ház eddigi jelentőségüknél előnyösebbet nyernének a világ-háború történetében és bizonyára emléktáblával sem lesznek megjelölve a bennök született háborús határozatért és csupán azért vettük fel mégis háborús képeink közé erről a két épületről szóló képet, hadd tudják olvasóink, hogy a minden irányból felhangzó békevágy daczára honnan indult ki a háború tovább folytatására irányuló legújabb ellenséges nemzeti határozat.

HIREK.

A vitézségi érmek újbóli veretése. Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy a vitézségi érmek Ő Felsége legmagasabb képével ellátva újra veretessenek. Az új vitézségi érmek azonban csak a régi veretű készlet elfogyása után adatnak ki. A régi veretű vitézségi érmek tulajdonosai azokat még akkor is tovább viselik, ha a szalaghoz új pánt adományoztatik.

Rahlógyilkosság. A gyanafalvai örskörlethez tartozó Farkasfalván április hó 6-ára virradóra Breminger József ottani lakost, ennek nejét és Strinyi Emilia nevű unokáját fejszével agyonverték és kirabolták, ez utóbbin erőszakot is elkövetve. A gyanafalvai örsparancsnokság által csakhamar bevezetett nyomozás teljes eredménnyel járt, amennyiben sikerült a tettest, Zoller József rokkant katona személyében kiderítenie. A beismerésben levő tettesnél előtalált 730 korona bűnjelként lefoglaltatott és az állati kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságnál használt fejszével együtt, a tettes a szombathelyi királyi ügyészségnek átadatott.

Kérelem. Surányi Gyula tábori csendőr őrmester (czime: «Galicia» gözhajó, Adriai tenger, cs. és kir. tábori posta 106. szám) kéri Gugata Gergely és Rideg József csendőr járásőrmester jelöltek, kik közül az előbbi az 1912—1914. években a szakállósfalui, utóbbi pedig a felsőbányai örsön szolgált, hogy czimüket, akkori ügyekből kifolyólag, vele tudatni sziveskedjenek. Benyó Mihály tótkomlósi lakos kéri lapuak olvasóit, hogy a kik a legutóbb a nyíregyházai örsön szolgált és két év óta életjelt magáról nem adott Benyó Mihály csendőrrel valamit tudnak, az aggódó apát lla sorsáról értesítsék.

KÜLÖNFÉLÉK.

Nagy hadvezérekről. Nagy hadvezérnek lélektana című könyv jelent meg nemrég Lipcsében, melynek írója, Ziehen, költők, zenészek, sakkozók, sz. művészek, kiváló emlékezőtehetségű egyének lelki természetének bonczolásához hasonlóan nagy hadvezérnek lélektani összetételét próbálja történelmi módszerrel vizsgálni. Ziehen szerint a nagy hadvezérek először is jelentékeny látási emlékezetet mutattak. Ezért beszél Clausevitz a hadvezér «helyérzékéről», vagyis azon képességről, hogy bármely vidékről gyorsan tud geometria-képzetet alkotni. Napoleonnak igen rossz emlékezete volt általában, de nagyszerű memoriával rendelkezett a helyek dolgában. A hadvezéreknél is nagy szerepe van a produktív fantáziának, a helyzet vízió-szerű átlátásának (coup d'oeil). Bennél a pontnál Ziehen különbséget tesz taktikai és stratégiai tehetség között. A hadvezér, szerinte, közelebb áll a mérnökhöz, mint a matematikushoz. Ha a nagy csatákat túlságosan áttanulmányozzuk, elcsodálkozunk, hogy egyes híres

győzelmeket az ellenfél állásának és erejének milyen teljes félreértése daczára nyertek meg. (Példa rá Napoleon híres itáliai hadjárata.) A hadvezér fantáziája különbözik a művész kombináló tevékenységétől, mert kombinációja a valósághoz alkalmazkodik. A művészi talentum éppen ezért ritka a hadvezérek között. A hadvezéri kombinációnak nemcsak a helyesség a kritériuma, hanem a gyorsaság is. Kedély dolgában Ziehen a komor, majdnem sötét kedélyt a nagy hadvezérek tipikus sajátjaképpen állapítja meg. (Moltke, Napoleon, Turenne.) A nagy hadvezérek érzelmi világának fő jellemző sajátja, szerinte még az önbizalom és szerencsájukbe vetett hit. Ziehen tanulmányában figyelemre méltó munkát végzett a nagy hadvezérek jellemző lelki tulajdonságainak megállapításával. Majd a nagyobb történeti anyag, melyet a világháború szolgáltat, talán megadja a lehetőséget arra, hogy a lélektan e lelki típus belső strukturájára is fényt derítsen.

Tudományos «tévedés». Jóízű esetet olvasunk egyik újságban, mely néhány év előtt történt meg a Liverpoolban székelő úgynevezett «Trópusi orvosi kollégium»-mal, mely alaposan megjárta egy tudományos kísérlettel. Az orvosi kollégium — így írják le az esetet — táviratot kapott Afrikából, a melyben jelentették neki, hogy két álomkóros szerencsén van útban Liverpool felé és az intézet gondjaiba ajánlják magukat. A távirat nagy szenzációt keltett; volt öröm, mert a hírhedt álomkórosoknak két eleven példányán nevezetes tanulmányokat lehet majd végezni. Az eset szenzációját fokozta természetesen az, hogy a tudományos világ éppen ezzel a csodálatos betegséggel van mostanában elfoglalva. A mikor a hajó megérkezett, a tudós urak egész tömege fogadta a két szerencsét. Jól megtermett fiókó volt mind a kettő, igazi fiai az afrikai pusztáknak, a kik először kerültek civilizált nagy városba. Angolul persze egy szót sem tudtak. Az orvos-küldöttség nagy gondnal vette át a két beteget, a kik élénk érdeklődéssel fogadták a gyöngédséget, a melylyel őket a hajóról lehozták s egy betegszállító kocsis ruganyos párnái elvitték a Southern Hospital modern gyógytelepére. Ott egész külön lakosztályt kaptak, egy csapat segédorvos és ápolónő ügyelt fel rájuk és gondosan megválogatott táplálék, jó sülték, borok, gyöngye betegfalatok jutottak a számukra. Az álomkóros szerencsének megérkezését hírül vitte az egész világnak a táviró s Anglia minden részéből Liverpoolba tömültek az orvosok, látni a két érdekes beteget. A tudósok pedig feszült kíváncsisággal várták, mikor fog már elaludni a két feketebőrű ember. Várták, várták, hanem egyik hét a másik után múlt. Afrika derék fiai pompás étvágygyal ettek, ittak és aludtak, de persze csak aludtak, mint más egészséges ember. A mikor végre három hét múlt el s a két álomkóros egy perczre sem aludt tovább a kelletténél, a tudós urak gyanakodni kezdtek. Nagy össeltekedve végül mégis be kellett látniuk a tévedést, vagyis inkább a felültétést s a mi még érdekesebb, háttérben látnak —

nem az «álomkórosak» bacillusai után, — hanem a tréfa szerzője után.

A regisztertonna. A szigorított buvárhajóbarcz kezdete óta gyakran olvasunk olyan hírt, hogy egy tízezer tonnás hajót elsüllyesztettek, a melyen huszezer tonna buzarukomány volt. Ennek a magyarázata a következő: A bajók nagyságát nem úgy jelölik meg, hogy annyi tonna súlyt bír el, mint a vagonoknál szokásos hanem ürtartalmuk szerint: egy regisztertonna = 2.83 köbméter ürtartalom. Természetes, hogy ha ezt az ürtartalmat nagy fajsúlyú anyaggal töltik meg, huzával, vassal, szénnel, a rakomány súlya tonnákban, vagyis 1000 kilogrammokban kifejezve, több lehet, mint az ürtartalom: viszont ha könnyű anyaggal, gyapottal vagy gyapjuval rakják meg, a súly tonnákban kisebb is lehet, mint az ürtartalom regisztertonnában kifejezve. Megjegyezzük, hogy tonna súlymérték is háromféle van: a nálunk használatos kerek 1000 kilogram: Angliában használnak egy nagyobb tonnát: «long» tonna; ez 1016 kilogramm és egy kisebb tonnát: «short» tonna, ez 907 kilogramm.

Szerkesztői üzenetek.

F. alórn. Törökkanizsa. A jelzett pótlék kizárólag a legénység élelmezésének javítására lett rendszerezve s így — nézetünk szerint — a közgazdálkodást illeti meg az olyan nők részéről is, kik azt mint ilyenek közhez kapják ugyan, de bármikor fogva huzamosabb ideig az órs közétkezésében rendszeresen részt vesznek.

Határszéli. Az 1915. évi Cs. R. K. 23. számában közölt 6258. számú körrendelet értelmében: igen.

G. J. Mint nő egyén, a csendőrséghez leendő felvételre nem számíthat.

Fogaras. 1. Igen. 2. Igénnyel nem lehet szó. 3. Rendelet nincs.

Tp. 361. Nem tudunk róla.

Tábori tűzér. Írásban, szolgálati napon a csendőrkertületi parancsnokságtól kérheti.

1887. Legénységi egyének illetékeiből csupán a csendőrségi illetékszabályzat 98. §. 3. pontjában felsorolt esetekben lehet helye. A jelzett ügyből kifolyólag tehát a zsold, szolg. pótdíj stb. is nem foglaltatott ugyan, de a bíróságilag megítélt követelés és járulékaik iránt az elmarasztaltak egyéb más bárhol található magánvagyonára, örökrésére, takarékbetétiére végrehajtás vezethető. Minthogy ezek szerint folytonos zaklatásnak és kellemetlenségeknek van kitéve, leghelyesebb, ha ezektől kölcsönös meg egyezés alapján fizetendő összeg által egyszersmindenkorra mentesíteni igyekezik magát.

1889. 12. A kitüntetést egy, a csendőrséghez beosztott hasonló nevű népfőlkedő kapta.

K. J. vezető. Olvassa el lapunk folyó évi 10. számában 1917 I—3. jellege alatt adott üzenetünket.

N. J. I. A. 1. Nem tudjuk. 2. Rendelet van ugyan, de a szabadságot kérni kell. 3. Ha ezt a maga részéről fel nem teszi, úgy a mi felvilágosításunk sem sokat használ.

000. A Laktanya-szabályok 107. pontja értelmében engedélyre nincs szükség.

36. 1. Beváltatásuk el lett rendelve: kihullgatás is közheti. 2. Bármely szolgálatra alkalmazhatók.

M. M. csendőr és Kiss János őrmester. Sorajgye nem nyert.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások:

Ö császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a Vaskorona-rend 3. osztályát a hadidiszitménnyel és a kardokat díjmentesen:

az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartásának elismeréséül:

az ellenség előtt elesett:

Sikorszki Zeigmond, egy hadosztály esendőr-zászlóaljánál beosztva volt VII. számú esendőrkerületbeli esendőrőrnagynak;

elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés újlag — a kardok egyidejű adományozása mellett — tudtul adassék:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül:

Nagy István, a cs. és kir. V 69. gyalogszászlóaljánál beosztott VI. számú esendőrkerületbeli esendőrfőhadnagynak;

adományozni méltóztatott:

a Ferencz József-rend érdemkeresztjéhez a hadidiszitménnyel:

a háborúban teljesített kitűnő szolgálatai elismeréséül: polyáni Boldizsár Andris, II. esendőrkerületbeli esendőralezredesnek;

elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés újlag tudtul adassék: a háborúban teljesített kitűnő szolgálatai elismeréséül:

Szöke Béla, II. esendőrkerületbeli esendőrőrnagynak: adományozni méltóztatott:

a Ferencz József-rend lovag-keresztjét a hadidiszitménnyel:

a háború idején teljesített kitűnő szolgálatai elismeréséül:

a következő alezredeseknek:

Burján Endrének, a VI., Almásy Zeigmondnak, az V., gyergyóújfalvi Egyed Józsefnek, a II., simonyi és var-

sányi Simonyi Józsefnek, az V. számú esendőrkerületben, valamint

Preidt Gábor nyugállományú százados-számvivőnek, a budapesti esendőr pótszárny-parancsnokság nyilvántartásában;

a hadidiszitménnyel 3. oszt. katonai érdemkeresztet:

Krausz Antal őrnagynak, a VII. sz. esendőrkerületben;

elrendelni méltóztatott, hogy ugyanezen alkalmából:

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:

lorántbázi és zágorbázi Loránt Dónes ezredesnek, a belügyminisztérium esendőrségi osztálya vezetőjének, aldobolyi Rákósy Gyula alezredesnek, a VI. Nagy Béla őrnagynak, az V., Lipcsey András őrnagynak, a III. sz. esendőrkerületben;

Menkinn János őrnagynak, a esendőrségi felügyelő I. segédtisztjének, neezpáli Justh András őrnagynak, a IV., Barsay Gusztáv őrnagynak, a III., Szentmihályi Lajos őrnagynak, a II., Lázár Sándor számtanácsosnak, a III., Fenesi József számtanácsosnak, az V. sz. esendőrkerületben;

Czékus László századosnak, az országos esendőr iskola adományában;

Soltész Sándor századosnak, a IV., Herkely Gyula századosnak, a VIII., Ruzs János századosnak, a II., Szvoboda Rezső századosnak, az I., Marsalek János századosnak, a VII., Kürthy Endre, Gáspár József és Jelinek Sándor főhadnagyoknak, a II., Martin Imre főhadnagyának, az I., Bejezy Béla főhadnagyának, az V. és báro Orbán Bódog főhadnagyának, a VII. számú esendőrkerületben;

adományozni méltóztatott:

a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

a háború idején teljesített kitűnő szolgálatai elismeréséül:

a következő százados-számvivőknek:

Matéka Jánosnak, a III. számú esendőrkerületben; Tasi Dánielnek, a esendőrségi felszerelési anyagraktárnál;

Tamas Gergelynek, az I., Letső Jenőnek, a VI. számú esendőrkerületben;

Orbán Istvánnak, a belügyminisztérium esendőrségi osztályában; továbbá

Hein György főhadnagy-számvivőnek, a VI. számú esendőrkerületben.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Felfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetéteket után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betét az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kéri, 5% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegeket nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részére.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ö császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül:

a 2. osztályú ezüst vilézségi érem:

Szabó Gábor I. oszt. őrmesternek, a III. számú csendőrkerületben.

Részesítettnek:

a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértőleg:

a magasabbfoku havidíjletékben:

1917. évi február hó 1-ével:

a VIII. rangosztályban:

a következő őrnagyok:

Proch József, az V., Varga Gusztáv, a VIII., Sebesta Ottokár, az I., Nagy Béla, az V., Lipsey András, a III., Polster Kálmán, a II., Fuxhoffer Gyula, az V., Nagy Vilmos és Mészáros János, a VI., Ziegler Emil, a VII., edvei Illés Béla, a III. számú csendőrkerületben, Gencsy Arnold, az országos csendőriskolánál, ettrekarsai Lukács Ákos, az V., Kricsfalussy Ferencz, a III., Álámosy Béla, az I., Lázár Jenő, a VI., Goreczky Gyula, a III., Vráblik Mátyás, a III. és Krausz Antal, a VII. számú csendőrkerületben.

Áthelyeztetett:

a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértőleg:

1917. évi április hó 1-ével:

Szöke Béla őrnagy, a II. számú csendőrkerület Temesvárra kiküldönített tőzisztijének segédisztije, kerületi segédisztiji minőségben, az V. számú csendőrkerület törzséhez, Pozsonyba:

Wufka Ernő hadnagy, a III. számú csendőrkerület állományából, a VII. kerület állományába.

Okirattal megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Schnóbel István járásőrmester és Nagy József III. 2. oszt. őrmester, Keller Gerhard lankai erdész sérelmére 1916. évi november hó 23-án orvvadászok által elkövetett gyilkosság tettesének és részeseinek, nagy kintartással, kiváló buzgalommal s nagy körültekintéssel vezetett leleményes nyomozással történt kiderítéseért, elfogásáért és a megszerzett bizonylatokkal együtt, az igazságszolgáltatás közébe juttatásáért;

Kovács Imre II. 2. oszt. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén az utóbbi években általában nagy buzgalommal, kiváló szorgalommal és eredményes működésével kifejtett hasznos szolgálataiért.

Nyilvánosan megdicsértett:

a VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Effenberger Gyula és Szabó Imre tartalékos huszár szakaszvezetők, mivel a Keller Gerhard lankai erdész sérelmére 1916. évi november hó 23-án elkövetett gyilkosság tettesének és részeseinek nagy kintartással és fáradságot nem ismerő nyomozással történt kiderítésénél eredményesen közreműködtek.

Elöléptettek

2. oszt. őrmesterré:

1917. évi márczius hó 2-ával:

Menhesz Bálint I. sz. csendőrkerületbeli alőrmester;

1917. évi április hó 1-ével:

Foja György, Orosz Vince, Bedőházi Bálint, Jánosi István, Mihály Tamás, Mátyás János, Pongrácz György, Silasi Sándor, Kádár János, Horváth János, Uzirják János, Solymossy Karoly, Gál János II., Takó László, Málnási János, Komáromi János, Csillik János, Ferenczi Mihály, Mihály Pál, Takács István, Boér József és Gruicza Győző, I. sz. csendőrkerületbeli alőrmesterek.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállit kerékpárt, beszélőgépet, varrógépet, gumikat és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Ellismerő leveleim ezerszámba vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahang, 2 váltóval 7 K. Finom 9 K. Csodásan erős hang, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hang, 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K. nagy „Union” szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-tól 4 K.-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.

Ujjonnan rendszeresített

6 és 13 m/m széles

ezüst gallér sujtás, kard és kardkötő, valamint

selyem csillagok

nálunk már julányosan beszerezhetők.